

UJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU LAP.

Megjelenik minden SZERDÁN és SZOMBATON.

Előfizetés: egész évre 12 K., félévre 6 K.,
negyedévre 3 K.

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felölős szerkesztő:

dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébet tér 6-ik sz.

Kéziratok vissza nem küldetnek.
Hirdetések díjszabály szerint.

Hogy is volt csak?!

Hogy is volt csak t. Lloydválasztmány? Megtudnák-e még mondani, hogy hogy és mi módon esett meg a dolog? Aligha! De tény, hogy megesett. Önök kizártak az egyletből.

Higyjék meg, hogy egy cseppet sem szégyellen magamat.

Itt ülök íróasztalomnál. Elmerengek a multon. Megelevenednek az események. Sok, nagyon sok dolgot látok ott. Hozzájárulója, tényezője voltam valamennyinek. Van ott több olyan, ami büszkeséggel tölt el, tudva, hogy részem volt benne; de egyetlen egyet sem látok olyant, ami az Önök célzatára és határozatára részolgált volna.

Önök kizártak engemet. S én nem szégyellem magamat. Ma már még csak nem is restellem a dolgot.

Kisebb röffel mértem tán a vásznat? Meghamisítottam tán a mérleget? Uzso-ráskodtam? Dehogy! Még Önök sem állítják.

Hát mit tettem vajjon?

„A választmányról sértő nyilatkozatot tettem“ mondják Önök — és ezért kizártak.

No hát mit kelljen restelnem?

Nincs mit restelnem. Sőt most hogy a dolog be van már fejezve, még csak nem is haragszom. Sőt nem mulasztatom el köszönetemet kifejezni, hogy voltak olyan kegyesek és kifejezetten megmondották, hogy a kizárás oka nem valami diffamáló ok volt, hanem pusztán és csakis az, hogy állítólag Önökről sértőleg nyilatkoztam.

Hozzáteszem, hogy állítólag Van okom rája; alább meglátják az urak.

Mondom tehát nem haragszom. Egész higgadtan, nyugodtan gondolkozom az eset felett.

Volt-e Önöknek joguk ilyen határozatot hozni? Téve azt az esetet is hogy csakugyan sértő kritikát mondottam Önök felett.

Nem! Egy cseppet sem.

A választmány működését megkritizálni minden egyes tagnak jogában áll.

Hát ha valamelyik tag azt merné valamely egylet választmányáról mondani, hogy az egylet pénzét a választmány hűtlenül kezeli? Ez csak nagyobb sértés ugye? És még sincs megengedve a választmánynak őt kizárni.

Sok minden módja és útja van a választmánynak.

Jelentést tesz a közgyűlésnek s az ha bizalmat szavaz — elég van téve a sértésért.

Vagy a választmány tagjai — már azok t. i. akik sértve érzik magukat — elégtételt kérnek a sértőtől. Higyjék el, hogy nem bujtam volna el.

De egy tagot sértésért kizárni — az nem lehet. Azt nem szabad.

Vegyük egy másik oldaláról a dolgot. Ugye az Önök ügyrendje is ugy szól — ha ugyan van ügyrendjük — hogy senki nem szavazhat olyan ügyben, amelyben ő érdekelt?

Ha egy érdekelt van, akkor az az egy, ha tíz van ilyen, akkor ez a tíz nem szavazhat. S mert Önök valamennyien érdekeltnek voltak — hiszen valamennyi sértve érezte magát — egyikük sem volt jogositva ebben a saját ügyükben szavazni, határozni, hanem a közgyűlés elé kellett volna Önöknek ez ügyet terjeszteniük. Mert senki sem lehet saját magának bírója.

Am jó! Mondjuk, hogy Önök ebben a kérdésben jogosultak voltak bíraskodni. Mondjuk, hogy az állítólagos sértés elkövetett. Joguk volt-e kizárási határozatot hozni?

Minden rendesen elkészített alapszabályban praecizirozva van a kizárási ok. Tisztességbe, erkölcsbe vagy törvénybe ütköző cselekedetre engedik csak meg a kizárást.

Az Önök alapszabályában külön intézkedés erről nincs. Ergo?

Ergo ebből nem azt kell következtetni, hogy mindazt kizárhatják, akiket kizárni Önöknek tetszik, hanem az, hogy csak azt lehet kizárni, aki elveszít valamit azon erkölcsi és társadalmi tulajdonokból, a melyek előfeltételei a taggá való felvételnek.

Az Önök alapszabálya megmondja, hogy egyleti tag csak minden tisztességes, feddhetlen előéletű stb. valaki lehet.

Ha idők során valaki mindezen előfeltételekkel már nem bír — azt kizárhatják. De mert valakinek tán a képe nem tetszik — azt kizárni nem lehet. Hisz eképen ha Önök egyeduralmat akarnak, akkor az összes egyleti tagokat kizárhatják.

Az, hogy az Önök szabálya azt mondja, hogy a kizárást indokolni nem tartoznak, nem arra magyarázandó, amit Önök tettek, hanem arra, hogy a választmány szavazó tagjai közül senki sem tartozik megindokolni, hogy mily jelenségekből követ-

kezteti azt, hogy a kizárt csakugyan elvesztette azon erkölcsi és társadalmi tulajdonát, amely a felvétel előfeltételét képezi.

No de jó, hát mondjuk, hogy a sértésért — pedig hát ez absurdum — is kizárhatnak valakit.

Hát hallottak-e valahol a világon olyan esetet, hogy valakit kihallgatás nélkül elítéljenek?

Hát meghallgattak-e engemet? Ugye nem! Pedig itt ünnepélyesen jelentem ki, hogy én olyan nyilatkozatot mint a milyenért Önök a határozatot hozták — nem tettem.

Most mikor a magam ügyét én már Önökkel elvégeztem, lovagias kötelességemnek érzem ezt a kijelentést tenni.

Ami pedig a kizárást illeti, most is csak ismétlem, hogy még csak nem is restellem azt.

Tudom jól, hogy Önök legnagyobb része erősen politizál. Tudom, hogy a politika sok minden eszközhöz nyúl.

De jegyezzék meg, hogy nem az az erősebb aki üt, hanem az, aki állja.

Majd meglátjuk. Lehet hogy még találkozunk!

Nemes Sándor.

Ujdonságok.

(Lovagias ügy.) Dr. Nemes Sándor az „Ujvidéki Lloyd“ egyik tagjához intézett kiadmányáról ugy nyilatkozott, hogy „úri embernek nem szokás ily levelet küldeni!“ A választmány erre dr. Nemes, mint a ki a választmányt sértő nyilatkozatot tett, kizárta az egyletből, mire dr. Nemes a határozathozatalban résztvett 18 tagot provokáltatta. Dr. Nemes élven választási jogával, Raabstern Mórral, mint a ki az indítványt megtette, szombaton kardpárbajt vívott, mely alkalomkor mindkét fél megsebesült. A polgárság körében megindult egy mozgalom minden politikai és egyéb tüntetési célzat nélkül az iránt, hogy dr. Nemesnek társadalmi uton is elégtételt adjanak.

(Mészáros Gáspár.) Igaz részvétellel értesülünk, hogy Mészáros Gáspárt, városunk polgármester-helyettesét hétfőn reggel szélhűtés érte. A nagybeteg polgármester-helyettes állapota igen aggasztó.

(Kinevezés.) A vallás- és közoktatásügyi miniszter Lachstüetter Ottó tanárjelöltet az ujvidéki kir. katolikus magyar főgymnasiumhoz helyettes tanárrá nevezte ki.

(Kubelik.) A Kubelik-hangverseny bizonytalan időre el van halasztva.

(Bioskázás.) Berzak Száva ittas állapotban vasárnap délután megsznrt egy pásztorfiut, kinek állapota igen súlyos. A vizsgálat megindult.

(Telefonösszeköttetésünk Alsó-Ausztriával.) A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy az újvidéki távbeszélő hálózat az alsó-ausztriai helyközi távbeszélő forgalomban részt vegyen. A beszélgetések díjai a rendes interurban díjnak megfelelően vagyis 3 percig tartó beszélgetés 2 koronáért kerül és a beszélgetések f. hó 16-tól kezdve eszközölhetők.

(Anyakönyvi statisztika.) November első felében meghalt: Kovács Katalin róm. kath. 6 éves, Boszák Anna g. kel. 14 éves, Drenyák Lajos reform. 35 napos, Zubocy István — 63 éves, Pesák Józsefné róm. kath. 81 éves, Jovánovics Antainé róm. kath. 91 éves, Antal József róm. kath. 2 éves, Vimmer János róm. kath. 4 hónapos, Nedelykóvics Zsivanné g. kel. 90 éves, Ivány Gyula evang. 13 hónapos, Kiss Mária reform. 21 éves, Nyiri György reform. 14 napos, Vasdényei Erzsébet róm. kath. 1 éves, Kleiner Jakab evang. 1 éves, Szinger Ádám róm. kath. 78 éves, Reiszter Ferencz róm. kath. 7 hónapos, Körösi Sándor reform. 6 hónapos, Libisch József evang. 2 éves, Krsztics Péter g. kel. 53 éves, Falkenstein Henrik evang. 23 hónapos, Rác Jenő róm. kath. 20 hónapos, Istok Tamásné róm. kath. 52 éves, Eble Ferencz róm. kath. 63 éves, Miskovics István róm. kath. 20 éves, Kropsch Bálint róm. kath. 85 éves, Hartmann Bálint róm. kath. 65 éves, Moga Péterné g. kel. 56 éves, Pál Istvánné reform. 60 éves, Istok Tamás reform. 36 éves, Palkovyeics Páva g. kel. 8 éves, Herdi Mátyás reform. 1 éves, Juhász Lukácsné róm. kath. 77 éves, Váralyai Jánosné róm. kath. 78 éves, Horváth Sándor reform. 14 hónapos, Kovácvics István g. kel. 8 hónapos, Redli János róm. kath. 5 hónapos és Molnár Gizella róm. kath. 10 hónapos korában; 1900 január 1-étől november 15-éig összesen 703. November 1-étől 15-éig született 22 fiú és 14 leánygyermek. 1900 január 1-étől nov. 15-éig összesen 811. Házasságot kötött november első felében: Vukovics Bogdán Kuzmánovics Alexandával, Pavlovics Demeter Radovánovics Emiliával, Malesics István Lámiler Juliannával, Popovics Péter Drakulics Máriával, Lantos Vendel Takács Máriával, Vrbuszki Panta Gyuloczan Zsófiával, Baum János Hermann Friedrich Annával, Molnár Tivadar Lyubisics Daniczával, Haas István Lerch Ilonával, Letics Mihály Mudrin-szky Hajnalával, Letics Sándor Sztojsics Daniczával, Kantargyics Gábor Belyanszki Emiliával, Teodorovics Pál Kuzmanovics Miliczával, Evics Szilárd Jovánovics Máriával, Evics Sebók Davidovics Ilonkával, Kolarszki István Popovics Lyubiczával, Maletics Lázár Gavrilovics Emiliával, Muntyán Dömjén Vrszajkov Bojannával, Hintersehr János Schubert Tereziával, Kohn Ferencz Eisenstein Gittel, Paupert István Peika Máriával, Balázs János Krausz Katalinnal és Zágorsics Illés Rákics Ilonával. 1900 január 1-étől nov. 15-éig összesen 210.

(Rablók a kolostorban.) A „Pesti Napló“-ban olvassuk a következő hírt: Tegnapelőtt éjjel hat fölfegyverkezett rabló mászott be a bogyáni kőfallal körülkerített kolostor udvarába. Először is a cselédséget megkötözték, a szájukat betömtek, azután a zárdafőnök ajtaját fölfeszítették. Vojnovics Plátó zárdafőnök halálra rémült, amikor a fölfegyverkezett rablók a szobájában megjelentek és pénzt követeltek tőle. Nem is kísérlette meg az ellenszegülést, hanem minden pénzét átadta a rablóknak azzal a kijelentéssel, hogy a többi pénz az épület másik részében van elhelyezve. A kalugyer növendékek közül — kiknek lakosztálya a földszinten van — egy Bogdánovics Sztévo nevű ember kint járt az udvaron, amikor a rablók a kerítésen bemásztak. A sötétségben azonban nem vették észre s így az alatt, míg a rablók a cselédséget kötözték meg, kimászott a falon és a szomszédos lakókat értesítette az esetről. A fölfegyverkezett rablók fölfegyverkezve éppen akkor ért a zárdához, amikor a rablók a zárdafőnökkel a péltárhelyiségbe akartak menni. Amint a nagy lármát meghallották, a kerítésen

keresztül elmenekültek, de a tömeg utánuk ment, miközben kölcsönösen lövöldöztek egymásra mindaddig, míg a rablóknak sikerült az erdőbe menekülniök. Lövöldözés közben az üldöző lakosság közül Czevenicz Dusan és Popp Pántó súlyosan megsérültek, úgy hogy felgyógyulásukhoz nincs remény. A csendőrséget még az éjjel értesítették az esetről, mely nyomban megkezdte a rablók üldözését, de azoknak az éj folyamán alighanem sikerült átmenekülni a Dunán Szlavoniába. Elfogatásuk iránt az intézkedés megtörtént.

(Két évi fegyház egy tyukért.) Utvics Pál zombori napszámos a múlt év április hó 12-én egy zsákot cipelt a vállán és a rendőri őrzővezetője megállította: Mit visz a vállán kérdezte? Egy rossz zsákot. Mi mozog benne? folytatta a vallatást. Semmi, a vállam megrándult egy kicsit. Mutassa csak. A zsákban csakugyan volt valami, a mit Utvics egy ketrecből lopott. A zombori törvényszék a tyukusra éhezé tolvajt nyolcz hónapi börtönre ítélte, a mit a szegedi tábla, tekintve, hogy már többször volt lopásért büntetve, két évi fegyházra változtatott. A kuria helybenhagyta ezt az ítéletet.

(Öngyilkosság a rendőrség börtönében.) Ribli Ferencz bajai napszámost a rendőrség lopás miatt egy napi elzárásra ítélte. A szabadságvesztés feletti elkeseredésében elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Elővette zsebkendőjét és mialatt fegyenczétársai aludtak, a börtönajtó vasára felakasztotta magát. Reggelre már kihült tetemét találták fel.

(Az ál Odescalchi herceget eltolonozták.) Nemrég megirtuk, hogy Simai Gyulát, az országos szélhámost, aki Szabadkán Odescalchi herceg név alatt szerepelt és mikor a rendőrség rájött a szédelgésre, megugrott, a csendőrség elfogta. Elhozták Szabadkára a kir. ügyészség börtönébe és megindult ellene a vizsgálat Schier Lina nevelőnő kárára elkövetett lopás miatt. Időközben a megkárosult nevelőnő Friedlandba utazott, illetőségi helyére. Minthogy a vád csak magánpanaszra tartható fenn, a rendőrség táviratozott a kalandos nevelőnő illetőségi helyére, hogy a vádat fenn tartja-e? A válasz megérkezett, hogy címzett ismeretlen. Az ál Odescalchi herceget szabadon bocsátották, de eltolonozoltságáig a rendőrség börtönébe helyezték, ahonnan vasárnap kényszerutlevéllel küldték illetőségi helyére, Bihar-Besenyőre, ahol tovább is rendőri megfigyelés alatt marad.

(Feldúlt óskori sirok.) Az apatini (Bács-megyé) környéken fölfedezett óskori avar sirokat vakmerő módon rabolták meg szentségtelen kezek. Nauzer Károly S. csont és ronggyújtó feldulta a sirokat és az azokból az óskorból ott maradt emberi és állati csontokat kiszedte profan üzletéhez. A sirok felújítása ellen a rendőrség megette a felfelentést.

(Betiltott hólapda.) Az utóbbi időben uton-utófélen kínálják a szelvényeket, a melylyel olcsó pénzért arany órát, ezüst órát, utazó bundát, subát vagy téli kabátot lehet kapni. Ezt az üzleti szédelgés hólapdának nevezték el a magyar, a mely csalékonyágával sok embert hálójába kerít. Az egész ország el van e szelvényekkel árasztva és az élelmes kereskedőnek nemcsak pompás üzletet csinál, de szerez megannyi vigézet, a hány szelvény tulajdonos van, mert mindenik teljes rábeszélő képességé, felhasználva ad tul őt szelvényen. A ki kezdetben került be a hólapdába még csak kaptak valamit, de amint szélesbül a kör, az utolsók már szomorú arccal kénytelenek beismerni, hogy be vannak csapva, mert nem bírják tovább eladni szelvényeiket és így az ígért jutalom-tárgytól elesnek. Ez a hólapda Svájcban indult ki s különösen a „Haus Glück's Stern“ cég árasztja el az országot és ebből, még egy zombori szücs-mester piros szelvényeiből forog kézen legtöbb nálunk is. — E hólapda üzlettel becsapott polgárok megvédésére a miniszter szigorú rendeletet bocsátott ki, a melylyel a szelvények továbbit, elárúsitót a törvény elé állítja. A miniszteri rendelet ide vonatkozó része így szól: „azok ellen, kik ily módon engedély nélkül árusítanak

(t. i. szelvényeket) a megtorló eljárás folyamatba teendő s az 1889. évi XVII. t. cz. 157. §. d. pontjában foglalt büntető rendelkezés (100 frttól 300 frtig terjedhető pénzbüntetés) szigorúan alkalmazandó“. — E rendeletet minden rendőri hatóság megkapta és így a legnagyobb óvatosságra intünk mindenkit, hogy a külföldi czégek illetén becsapása ellen védekezzenek. — Minden esetre különös, hogy a min. rendelet értelmében a rendőrség és bíróság a szelvényt vevő és továbbító, amugy is becsapott közönséget bünteti, holott a főbűnös az a külföldi cég, a mely az epret szedi. A szelvények behurcolását kellene megakadályozni.

(Elárverezett nemzeti-zászló.) Bajos volna elhinni, ha nem nyilvánosan történt volna, hogy az ó-becsei csendőrség a nemzeti színű zászlót elárverezte. És miért? Mert a csendőrségnek nincs többé arra szüksége. Leverten nézte a kiküldött csendőr, hogy miként osztoznak az árverés embelei a trikoloron és azután a kapott apró pénzzel elsieltett, bizonyosan égette a kezét. — Nem volt az a nemzeti ünnep, a mikor a csendőrök épületében ne lengett volna a hármasszínű zászló, most már ez nem lesz így.

(Igazgató és tanár.) Nemrég megirtuk, hogy a zombori áll. főgymn. igazgatója: Bodnár György, a tanári értekezletből Bodin Mihály tanárt az iskola szolgálóval karhatalommal akarta eltávolíttatni. A vallás közölt. miniszter elrendelte mindkettő ellen a fegyelmi vizsgálatot — melyet e napokban ejtettek meg Zomborban. A fegyelmi bizottság elnöke volt Platz Bonifác szegedi tanker. főigazgató, tagjai: Várossy Tivadar újvidéki főgymn. igazgató és Darvai I. miniszteriumba beosztott címzetes igazgató. A fegyelmi vizsgálaton beigazolást nyert, hogy Bodnár igazgató „hazugnak“ nevezte Bodin tanárt a tantestület előtt, hogy erre Bodin tanár szóváltásba eredt az igazgatóval, hogy az igazgató behívta Horváth József iskolaszolgát és megparancsolta neki, hogy Bodin tanárt vezesse ki a szobából és hogy a tanári kar közbevetése és a szolga elszökése mentette meg a gymnasiomot a botránytól. Ugy értesülünk, hogy Bodnárnak ez nem első esete, ami miatt a tanárok előtt kevés tekintélye van. Bodin Mihály dr. oláh származású fiatal tanár, aki az oláh tulzók által kiadott „memorandum“-ra a „Replikával“ felelt, aki magyar hazafasságáért, az oláhok üldöznek, aki egy tekintélyes, 1848-as honvéd tiszt leányát vette el és előharczosa a zombori magyarságnak, a tanuló ifjuságnak pedig kedvencz tanára. A fegyelmi eredményét Zomborban feszült kíváncsisággal várják.

(Emberére talált.) Gergely András csantavéri szélmolnár berugott állapotban igen házsátos ember. A napokban egy faluvég pálinkamérésben volt Toldi Lukácssal. Addig ittak és beszélgettek, míg szerencsésen összekülönböztek. Gergely kiment az udvarra, s azt mondta Toldinak, ha legény hát menjen ki utámb. Toldi Lukács kiment, de Gergely András nem ment vissza, mert összeszurkálva vitték haza. Most aztán ágyban párnák közt elmélkedik a világ gyarlóságáról.

(Fiatal tolvaj.) Moholyról írják: Gyarmat István 17 éves suhancz behatolt Csicsó Teréz lakásába és a szekrényt feltörvén, onnan 14 korona készpénzt emelt el. A csendőrség átkísérte a zentai kir. járásbíróhoz.

(A viczinális gyorsasága.) A Szabadka-ó-becsei vonalon Karjad és Zenta állomások között történt meg az alábbi jellemző kis eset: Kelmár József zentai tanyai polgár befelé igyekezett a városba és e végből a karjadi állomáson fel akart szállni a viczinálisra. Már messziről látta azonban, hogy a vonat benn van már az állomáson, integetni kezdett tehát, hogy a vonatvezető — mint ez már ezen a vonaton szokás — várja be, de mikor a vonat elgél megindult, Kelmár József a szántóföldön át eléje vágott és a már csaknem teljes gőzzel haladó vonatra felugrott. A zentai rendőrkapitányság Kelmár Józsefet ezért a „tempó“-jáért 50 korona pénzbüntetésre ítélte.

(Sikerült ártézi kút.) Ó-Becséről írják: Bács-Földvár községben nagy az öröm. Végre friss, tiszta forrás vizet ihatnak, felbugyant az első ártézi kút vize. Alig néhány száz forint költséggel sikerült a kitűnő kutat előállítani. Hej, boldog község is most B.-Földvár; nagyot nevetnek rajtuk. Ők néhány százassal forrást nyitottak, nálunk meg 20,000 frttal egyet bedugtak. Ez is csak Becsén történhetett. Miként értesülünk a b.-földváriak felbuzdulva a sikerrel, most már a második kút fúrásához láttak.

(Összeesküvés a rendőrség börtönében.) Szénási István országos betörő fölött pénteken tartották a tárgyalást a szabadkai rendőrség előtt. Csavargás miatt állították elő a hírhedt gazembert, aki szülővárosának, B.-Petrovozellónak előjárósága olyan erkölcsi bizonyítványt állított ki, hogy veszedelmesebb betörő nincs az országban. A tárgyaláson kitűnt az is, hogy Szénási összeesküvést tervezett fegyvertársaival a rendőrség börtönében és pedig akként, hogy a kulcsár reggel bemegy hozzájuk, letperik és megfojtják, azután pedig megszöknek. A terv kitudódott és ezért Szénásit a mai tárgyaláson 16 napi elzárásra ítélték csavargásért, mely idő alatt bilincsel lesz megkötve.

(Néptanítók pótdója.) A közigazgatási bíróság 1900. évi 779. sz. elvi jelentőségű határozatával kimondotta, hogy a néptanítók által tanított minőségükben birt földet után sem a tanító, sem az iskola fenntartó tükvi tulajdonos testület községi pótdóval meg nem róható.

(Tifusz járvány Zentán.) A kedvezőtlen és szeszélyes időjárás következtében a tifusz járványszerűleg fellépett. Naponként 20—30 megbetegedés fordul elő s vannak házak, hol 2—3 beteg is fekszik tifuszban. Szerencsére azonban a betegség enyhe lefolyású, úgy hogy halállal ritkán végződik.

(A legizletesebb asztalviz.) A legizletesebb asztalviz a „Kristály“ Szent-Lukácsfürdői hegyiforrás, mely mint egészséges ásványvíz több száz orvos által ajánlva van.

(Megvadult lovak.) Zomborból írják: Izgató látványnak voltak tegnap délelőtt tanui a Korzó sétáló. A Deák-Ferencz-köruton ugyanis egy szalmával megrakott szekérnek a lovai valamitől megijedtek és örült futásnak eredtek. A büntető járásbírósa előtt saroknál a szekér felborult és az egész szalma a kocsiútra esett. Néhány pillanatnyi állás után a lovak ismét tovább rohantak, miközben a kocsi ismét kerekére állott és eszeveszett vágatással érkeztek a Vadászkiirt elé, hol a kocsiuton éppen egy öreg asszony tolt talicskán zongoraszekert. A talicskát feldöntötték, az öreg asszonyt elütötték, maguk pedig a sáros kövezeten elcsuszva tehetetlenül terültek el a földön. Az öreg asszony, a kocsi, a talicska, a zongoraszekér és a lovak egymáson valóságos torlaszt alkottak ott a Jókai téren. A járókelők remülten vették észre, hogy az öreg anyóka volt legalul. Éppen segélyre akartak sietni, mikor az összeszaladt tömeg kiabálása és szörnyűködése közben általános meglepetésre egy rettenetesen megtépázott, sáros alak bújjik elő és ugrik talpra a romok közül. Az öreg asszony volt. Épen egészségesen menekült meg a nagy bajból. Csakis az orráról horzsolódott le egy kis bőr. Néhány ostorcsapástól később az élettelennek látszó lovak is talpra állottak és örömmel konstatálta mindenki, hogy a nagy rémületen kívül egyéb baj nem esett.

(Zental flu levele a kínai harosterről.) Zentáról írják: Rendkívül érdekes levelet kapott özv. Benes Andrásné — fiától Sándortól. A ki 3 hónap előtt az „Elisabeth“ nevű osztrák-magyar hadihajón, mint ágyu tüzelő mester mozgósítottatott Kinába. A levelet, mely szeptember hó 24-ikéről van keltező, egy német hadihajó továbbított bélyeg nélkül, itt azonban utólagosan megkellett fizetni a postadíjat. Peking elé szeptember hó 16-án érkeztek Benesék és már 17-ikén kemény harcot vívtak a többi nemzetközi csapatok társaságában a boxerek ellen. A boxerek mintegy 15000-en lehettek és csak 2 napi véres harcz után si-

került a nemzetközi csapatoknak őket visszahozni Pekingtől 2 óra járásnyira. A véres harczban a nemzetközi hadseregéből aránylag igen kevesen, a boxerekből annál többen pusztultak el. A boxerek Benes állítása szerint is gyáva katonák, de szörnyen kegyetlenek. Körülbelül 8 napi kemény harcz után fáradtan vonultak be Pekingbe Benesék, a hol kaszányának a volt hadügyminiszter palotája mesés pompával van berendezve. Milliós és milliós értékű szebbnél-szebb tárgyak hevernek ott gazdátlanul. Rengeteg sok selyem és ébenfa butorok, vázak, a mit unalmukban jobbra-balra dobálnak a nemzetközi katonák. Remek szép dolgok a kínai házi bőrbundák, a mik belül drága selyem himzéssel vannak kibélelve, kívül pedig a legdrágább bőrből készültek. Egy ilyen bunda öt, hat sőt 800 frtra is rug és a katonák löpökröcznek használják vagy a legjobb esetben maguk takaróznak vele. Az az ágy, a melyben Benes alszik, finom ébenfából készült arany, és ezüst elefántcsont díszítéssel. Benes ha pénze volna, szívesen adna érte 2—5000 frtot, mert ugymond: még akkor is nyerne rajta szépen! Többször felsóhajt leveleiben Benes, hogy hej csak nagyobb volna a „brodsack“, mennyi kincset tudna ott elrejtetni, de a „brodsack“ csupán a „forszifos“ dolgokkal megtömve, olyan nehéz, hogy alig várják, hogy attól is megszabadulhassanak. Benes Sándor az alkalmatlan „brodsack“ dacára is biztosítja az édes anyját, hogy selymet, kisebb tárgyakat majd hoz onnan eleget. Peking városról különben az elragadtatás hangján ír. A mint írja, az valóságos „paradicsom“ és most „ezerféle katonaság dulja, rombolja, törli, zuzza és égeti“. A sok millió értékű vagyont „lábbal tiporják“, de ő, már t. i. Benes, nem tud oly kegyetlen lenni, nincs szíve hozzá, hogy egy szép, értékes tárgyat, boszúból vagy unalomból összetörjön. Az az ut, a mely uton Benesék Pekingbe érkeztek, emlékeztet a „szomorú emlékü tatárjárásra“, mert a felgyújtott, elpusztított városok és utak telve vannak rothadozó holttestekkel. Szegény katonák; sóhajt fel végül Benes Sándor — „végiük van már ezeknek egészen“, mert ha mozogni mernek, annyi itt a katonaság, hogy egy-kettő halomra lövöldözzük őket. Benes Sándor, a mint leveleiben többször felemlíti, nem fél a haláltól, az „egész csak egy nagy véres harci mulatság“.

Irodalom.

Atilla osatája. Még a föld képe is megváltozott azóta, hogy a nagy hún király lábától dobbant meg, de ez emberi szív keveset változott, s ma is feldobog az ő nevére. Költők és tudósok véle foglalkoznak, öreg emberek róla mesélnek, festők újra meg újra váznaikra hívják a jelenetet, midőn a nagy hún király szekérvárába zárkózott a furcsa nevű gót és római királyok, hadvezérek elől. Catalaunnál áradt az a vérpatak, mely Isten ostorát is barlangjába szorította, visszauzte szekérvárába. „Mint a vadász sebette oroszán, össze-vissza futkos barlangjában anélkül, hogy ki merne rontani s megrémíti a vidéket ordításával, akként retgetté győzőit szekérvára közepéből a kevély hún király“ — írta Jordanis. Nyergéből máglyát rakatott maga alá, hogy felgyujtsa, elégesse vele magát, ha minden elveszne.

Nem veszett el. Tulélte veszteségét, hogy lakodalma éjjelén saját vérebe fuljon. A régi hasonlat a tölgyesudárról, melyet a vihar nem bír kicsavarni, de a szű megőröl, Akhillesről, aki egy csöpp helyen sebhető volt; hiszen ember volt, nem lehetett halhatatlan. Attila is elpusztult.

És a világ négy sarka megreszketett belé, A csillagok ijedten futkostak lefelé... A kard, mely országokat tett tönkre, szét-tört. Muzeumtárgy lett. A nagy név a múlté, a történetemé, mely nagy példakért vissza száll hozzá, midőn Napoleonnak keres elődöket.

Történetét érdekesen és szépen írta meg dr. Borovszky Samu, jeles író és akadémikus, a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 80. füzetében.

A 12 kötetes nagy munkaszerkesztője Marczali

Henrik, egyetemi tanár, a IV. kötet szerzője dr. Borovszky Samu. Egy-egy kötet ára díszes félbőr-kötésben 16 korona; fizetéként is kapható 60 fillérré. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) s minden hazai könykereskedés utján.

„A KERT“ folyó évi november 15-én megjelent 22-ik száma a következőket tartalmazza: Konyhakertészet. Mezriczky-Szalay Alix: A sárgarépa. Zádor Gyula: Az őszi földmunka előnyei. Gyümölcsészet. I. G.: Gyümölcsöseink. Diszker-tészet. Csérer Gyula: Az Epiphyllum tenyésztése. Mauthner Ödön: Uj rezeda-fajták. Tárca. Óskori magvak csirázóképessége. Lugas. Szutsek Rezső: A viharágyuzás gyakorlata. Méhészet. Binder: Gyenge és anyátlan népek felsegélyezése. Elősdiek. Schilberszky Károly: A gyümölcsök rothadásának okozóiról. Faiskola. Mór Gyula: Mi volt a hiba? Gyógy- és iparinövények. Dr. Rodiczky Jenő: Maszlagos nadragulyáról. Irodalom. Méhely János: „Az állatok világa“, a Brehm-féle német „Tier-leben“ című mű magyar fordításának ismertetése. Gép- és eszközeletár. Fejér György: Egy okszerűleg egyesített kerti eszköz. Világszemle. Hírek: Halálozás. — Különleges kertészeti kiállítások. — Mikor az évszázados pálmák égnék. — Vinca minor ujdonság? — Másodvirágzás és termés. — Halottak napján. — Szőlőtermelő kísérleti állomások. — Helyreigazítás. Apró szakközlemények: A zöldség betelelése előtt. — Cseresznyemag vetése. — Amerikai dió, (Juglans ovata). — A gyümölcsfa hegyeinek elszáradása. — A Cheiranthus cheiri (aranyfűz) teleltetése. Szerkesztői üzenetek. Farnesztetek: Sárgarépa Saint Vatóry. Fakéregtisztító. Reseda odorata „Goliath“ Maszlagos nadragulya. Egy okszerűleg egyesített kerti eszköz alkatrészei.

Közzgazdaság.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Vörös lóhere. Amerika nemcsak fenntartotta a múlt heti jegyzeteket, hanem magasabb árat is jelzett, azonfelül jól értesült forrásból erősebb keresletet nemcsak Franciaország részéről, hanem kereslet lehetőségét Amerika részéről is kilátásba helyezik. Tény, hogy meghiusult termése miatt Franciaországnak nagyobb a szükséglete és valamelyest már vásárolt is. Egybehangzó tudósítások folytán Amerikának saját szükséglete fedezésére kevesek a készletei és állítólag érdeklődik az Európából leendő behozatal iránt. Az eleinte majdnem kimeríthetetleneknek tartott cseh és morva termésekről legutóbbi időben majdnem semmi-sem hallatszik. Ily helyzettel szemben piacunk irányzata szilárdul, mi nem csak kellemesebb és szilárdabb hangulatban, hanem emelkedő jegyzetekben jut érvényre. Főképen a jobb minőségek tartják jól az árt de közepes minőségűek szintén könnyen és aránylag jól keztek. Luczerna. Franciaországból érkező minták tovább is csak olyan minőségeket mutatnak, melyek nem igen készítenek a vásárlásra, annál kevésbé, mert szemére is színére szép magyar terményből elegendő kerül piacra. Magyar luczernának forgalma élénk volt és a piac ebbeli képét szintén szilárdnak mondhatjuk. Olaszország olyan árat követel, melyek nem conveniálnak sőt leszállított ajánlatai sem sarkálnak kötésekre. Mu h a r m a g b ó l valamelyes kelt el. B ü k k ö n y b ó l kisebb tételeket mellett 2—3 nagyobb is ajánlatott és csakhamar el is kelt. Baltaczimnek szintén volt kereslete.

Jegyzések 50 kilónként Budapesten érte:
Vörös lóhere elsőrendű öregszerű kor. 72—74
Vörös lóhere középminőségű . . . 68—71
Vörös lóhere gyengébb minőségű . . . 62—64
Luczerna magyar elsőrendű . . . 45—50
Luczerna magyar középminőségű . . . 41—44
Muhar 7—7.50
Baltaczim 11—13
Bükköny 6.50—6.75

A Mauthner Ödön czég e lap gazdálkóit kívánatra akár levélben, akár sürgönyileg teljesen költségmentesen értesíti az összes magféléknek napi áráiról.

Kiadó laptulajdonos:
Dr. Nemes Sándor.

Nyilt-tér.*

ZIEMIETZKI KÁROLY úrnak
a „Bács-Bodrogher Presse“
felelős szerkesztőjének

azt válaszolom, hogy vele a büntető-
bírótság előtt fogok leszámolni.

Kelt Ujvidéken, 1900. nov. 20.

Königstädtler Ottó.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Első cs. és kir. szab. Duna-Gőzhajózási-Társaság.

A posta és személyszállító hajók

ŐSZI MENETRENDJE.

Érvényes 1900. október 1-től fogva további intéz-
kedésig, legkésőbb 1900. november végéig.

Ujvidékről—Budapestre:

minden pénteken és kedden d. e. 11 óra 50 p.

Ujvidékről Zimony, Belgrádra:

minden szerdán és vasárnapon d. u. 3 óra 40 p.

Ujvidékről Zalánkemény, Títele:

minden szerdán és vasárnapon d. u. 3 óra 40 p.

☛ Az alacsony vízállás következtében a moldova-
orszo—turnszeverini dunaszakaszon egyelőre szünetel
a társulati személyszállító hajózás ☛

UJVIDÉK, 1900 szeptember hóban.

Az ügynökség.

TÉLI MENETREND.

Érvényes 1900. évi október hó 1-étől.

	Személy vonat		Vegyes vonat		Gyó s vonat		Vegyes vonat	
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.
Budapest ind.	10 20	7 35			2 40			
Szabadka érk.	4 05	12 33			5 47			
" ind.	5 40	1 22	4 —		5 56			
Hegyes- Feketeh. érk.	6 57	2 42	5 42	6 42				
" ind.	7 02	2 44	5 46	6 42				
Verbász érk.	7 17	3 —	6 05	6 55				
" ind.	7 22	3 05		6 56				
Ujvidék érk.	8 29	4 06		7 41				
" ind.	8 36	4 14		7 48	1 10			
India érk.	9 42	5 22		8 34	2 29			
Zimony érk.	10 51	6 31		9 20				
" ind.	11 12	6 55		9 35				
Belgrád érk.	11 22	7 05		9 45				
Belgrád ind.	4 15	7 55		5 32				
Zimony érk.	4 26	8 06		5 40				
" ind.	4 58	8 37		6 11				
India ind.	6 15	9 43		6 57	6 —			
Ujvidék érk.	7 31	10 45		7 43	7 22			
" ind.	7 51	10 52		7 50				
Verbász érk.	8 56	11 45		8 32				
" ind.	9 01	11 48	5 30	8 33				
Hegyes- Feketeh. érk.	9 19	12 05	5 51	8 45				
" ind.	9 22	12 06	5 54	8 46				
Szabadka érk.	10 48	1 21	7 37	9 34				
" ind.	11 50	1 57		9 46				
Budapest érk.	7 05	6 40		1 05				

Hegyes-Feketeh. ind. 8⁰⁰ d. e. — 7³⁰ este.
Kula " 9⁴⁴ " — 8⁰¹ " "
Torzsa " 10¹⁴ " — 8²⁷ " "
Palánka " 11⁰⁸ " — 9⁵⁵ " "
Palánka ind. 5⁰⁴ reggel — 3²⁰ d. u.
Torzsa " 6⁴⁷ " — 5⁰⁹ " "
Kula " 7¹⁷ " — 5⁵⁴ " "
Hegyes-Feketeh. " 7⁵¹ " — 6¹⁸ este

A dupla fekete vonalak éjjeli időt jeleznek.

Egy ügyes

ÜVEGES-SEGÉDET

és egy ügyes

FESTÉKÁRÚSEGÉDET

kik a szerb nyelvben járatosak,
felvesszünk.

Fleischer & Mayer,
Belgrád.

Nyilatkozat!

Alulírott arezkép-műintézet elhatározta, hogy — művészileg képzett arezképfestőinek elboosáttatását elkerülendő s csupán ezek továbbfoglalkoztatására való tekintetből — rövid ideig ezen kedvező alkalom visszavonásáig, minden nyereségtől eltekint. Ennél fogva

☛ csak 7 frt 50 krért ☛

szállít, mint csupán az előállítási árak alig feléért

egy élelnagyságu arezképet

(mellkép)

gyönyörű, elegáns, fekete-arany barokk-keretben melynek valódi értéke legalább is 30 forint.

A ki tehát saját, avagy neje, gyermekei, szülői, testvérei vagy más szeretteinek, avagy akár rég elhunyt rokonai vagy barátainak arezképet elkészíttetni óhajtana, csupán az illetőnek fényképét tartozik beküldeni, legyőz az bármily állásban, s 14 nap lefolyása alatt megkapja az arezképet, melynek szépsége bizonyára elragadó meglepetéssel fogja eltölteni.

Az arezképhez szükséges posta-láda saját árban számíttatik.

Megrendelések a fénykép melléklésével (mely a kész arezképpel együtt sértetlenül küldetik vissza) utánvétellel vagy az összeg előleges beküldésével fogadtatnak el.

Az arezképek művészi kiviteléért és természetes hasonlatosságáért jótállás vállaltatik.

Tömeges elismerő- és köszönő iratok nyilvános megtekintése bárkinek jogában áll s kívánatra bárkinek bérmentve küldenek.

„KOSMOS“
arezkép-műintézet
BÉCS, Mariahilferstrasse 116.

ZENEMŰ-

jegyzéket
Zongora

harmonium
hegedű

cello
czitera

kamarazene
orchester

gitar
dalok

humoristika
karok

duettek, tereztettek
tanulmányművek

stb. felsorolásával
INGYEN

és bérmentve
küld szét

MAASS OTTÓ.

Musikverlag u. Sortiment WIEN, VI/2, Mariahilferstrasse 91.

**M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:**

**A
KRISTÁLY**

SZÉKESKACSKAVIRÁDI
HEGYFORRÁS
KÉNTISZTA
BÁRDONAT
ÁSVÁNYVIZ

TRÁNYVIZ
FÜSZERKÉRES KEDESEKÉBEN
VENDEGLÖKÖBEN
ÉS MINDEN VASUTI
ÉRTÉKŐ KÖCSIBEN

Több száz kiváló orvos által ajánlva.
A legízletesebb és legolcsóbb ásványviz.

UJVIDÉKEN:

Schwemm & Tokalić, Stojanovits és Radovanovits
jól felszerelt fűszer, csemege és ásványvizkereskedésben

Tudomásul!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a mai naptól kezdve **futtaki utoza 6. sz. a.** ugyanazon helyiségben, hol röviddel ezelőtt Kytka Klemens czég volt,

H A J E K J.

czége alatt, a mai korszellemnek megfelelő **czukrászdát** rendeztem be.

Bátorkodom főleg saját készítményű legfinomabb torták, jour-sütemények, parfais, creme, bonbons, mellozokorkák, valamint élesztős tészta-neműekre stb. stb. a t. közönség figyelmét felhívni s kérem arról is tudomást szerezni, hogy módomban áll a legfinomabb cognacot, liköröket és csemegeborokat a legmegfelelőbb áron kiszolgáltatni.

Midőn szives pártolásért esdek, biztosítom a t. közönséget, hogy oda irányul törekvésem: teljesen reális, figyelmes és pontos kiszolgálás által a n. é. közönség jóakarátát kiérdemelni s maradtam

teljes tisztelettel
H A J E K J.